

Komunikat Jury XIX edycji konkursu „Historia Bliska”

XIX konkurs HISTORIA BLISKA został ogłoszony przez Ośrodek KARTA w końcu stycznia 2016 – po raz już drugi w nowej formule organizacyjnej i został skierowany do młodzieży w wieku szkół ponadpodstawowych nie tylko za pośrednictwem szkół, ale także stowarzyszeń, bibliotek, muzeów, archiwów społecznych i innych organizacji oraz inicjatyw nieformalnych. Nie zmieniony pozostał podstawowy cel – badanie historii bliskiej, będącej niejako na wyciągnięcie ręki, ale często nieznannej, zapomnianej, nieobecnej w świadomości lokalnej społeczności, stąd hasło: „Historia bliska – nieodkryta, nieopowiedziana, niewysłuchana...”

Na konkurs nadesłano 80 prac, w przeważającej liczbie multimedialnych (filmy, audycje i prezentacje). W konkursie dopuszczono legalne korzystanie z materiałów opublikowanych w internecie, pod warunkiem podawania ich źródeł i poszanowania autorstwa. Jury zauważa z satysfakcją, że autorzy zwracają większą uwagę na pochodzenie źródeł i szczegółowe podawanie ich adresów. Prace mają atrakcyjną i często wręcz profesjonalną formę; przy ich tworzeniu wykorzystywane były najnowocześniejsze narzędzia informatyczne.

Jeśli chodzi o tematykę, to uczniowie chętnie czerpią z wielkiej historii politycznej dokonującej się jednak w bliskim terenie – szczególnie z okresu II wojny światowej, która wydaje się być dla młodzieży szczególnie atrakcyjna poznawczo. Nie brakuje jednak prac odnoszących się do mikrohistorii, historii kultury, muzyki, architektury, a nawet ogrodnictwa, ale zawsze chętnie – historii pokazywanej przez konkretnych ludzi i ich doświadczenia.

Dwuetaповe Jury przyznało następujące nagrody i wyróżnienia

Nagrody I – 4200 zł dla Zespołu

Kamil Opas, Kamila Orłowska, Helena Wajrauch z Liceum Ogólnokształcącego im. Mieszka I przy ZSP w Zawadzkiem, za film „Michał Ziaja (1895–1941)”, pokazujący dramatyzm losów Polaków na Śląsku, przez historię polskiego działacza, uczestnika powstań śląskich – żołnierza Wehrmachtu, skazanego na śmierć za dezercję; opiekun Arkadiusz Baron.

Grzegorz Kalina, Grzegorz Taranta, Mateusz Stepaniuk, Jakub Rybak, Mateusz Karpiuk, Natalia Mironczuk z Zespołu Szkół z d.n.j.b. im. Ziemi Orłańskiej w Orli, za film „PRL- mit bohatera”, pokazujący spór o pamięć w odniesieniu do relacji polsko-rosyjskich/radzieckich przy zmianie patrona, którym był żołnierz radziecki, który zginął w walce z Niemcami w 1944/45 na terenie wsi; opiekunowie: Elżbieta Ciulkiewicz i Dariusz Horodecki.

Nagrody II – 3000 zł dla Zespołu

Nina Augustyniak, Szymon Kochanek, Maksymilian Polis, Wiktoria Saternus z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Zawadzkiem, za film „Śladami pracy przymusowej w Zawadzkiem w okresie II wojny światowej”, wykorzystujący różne gatunkowo źródła do pracy badawczej uczniów; opiekun Arkadiusz Baron.

Rafał Kargol, Aleksandra Kraj, Zuzanna Plichta, Kacper Put z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Brzesku, za film „Z husarskim skrzydłem”, opowiadający o walkach Polaków w czasie II wojny na przykładzie losów i szlaku bojowego Jana Świstaka – żołnierza 1. Dywizji Pancerniej; opiekun Jacek Bartkowiak.

Nagrody III – 2100 zł dla Zespołu

Kuba Daniluk, Aleksander Kiewel, Monika Mielnicka z Publicznego Gimnazjum w Ciciborze Dużym, za film „Muzyczna zamieszka” – humorystyczny reportaż odnoszący się do historii popkultury, za umiejętne odszukanie nieoczywistej „historyczności” własnej miejscowości; opiekun Ewa Szewczyk.

Anna Budniak, Dominika Prokorym, Joanna Kiliszek z VIII Liceum Ogólnokształcące im. Króla Kazimierza Wielkiego, za prezentację „Pochód na świeżym powietrzu” – próbę zrozumienia, czym był PRL i próbę opisanie roli mediów w tamtym społeczeństwie na podstawie analizy okoliczności pochodu 1-majowego w Białymstoku, zorganizowanego kilka dni po awarii reaktora w Czarnobylu; opiekun Piotr Liedke.

Wyróżnienie I – 1500 zł dla Zespołu

Zuzanna Gajda, Maria Walencik, Alicja Wojdyga z Gimnazjum nr 142 im. Roberta Schumana w Warszawie oraz Stowarzyszenie Obrony Pozostałości Warszawy „Kolejka Marecka”, za film „Targówek Fabryczny – historia nieoczekiwana” – za pasję szukania znaczenia i wartości miejsca, w którym się mieszka, za realizację idei „historii bliskiej” w wielkim mieście; opiekunowie Wioletta Wakula – nauczycielka historii, wicedyrektorka Gimnazjum i Krzysztof Gajda – prezes Stowarzyszenia.

Wyróżnienie II – komplety książek o wartości 300 zł dla instytucji sprawujących opiekę nad Zespołami (10 Zespołów)

Przemysław Mroczkowski, Joanna Piotrowska, Helena Podlewska z Publicznego Gimnazjum im. Wł. St. Reymonta w Bądkowie, za pracę „Zbyt mocno pokochała tę Małą i tę Wielką Ojczyznę, by przestać o nie walczyć...” – historię życia Jadwigi Barthel de Weydentha; opiekun Józef Nowakowski.

Martyna Hendzel, Maria Hynek, Michał Żydek z Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kołaczycach, za film „*A potem w kraju runęło niebo...* – działalność konspiracyjna kołaczyńców podczas II wojny światowej”, opiekun Renata Makara.

Rachela Duda, Michalina Hertmanowska, Wojciech Kapusta, Katarzyna Kordylewska, Patrycja Langner, Bartłomiej Langner z I Liceum Ogólnokształcącego im. Oskara Kolberga w Kościanie, za film „Przyczynek do historii kościańskich Żydów” – podjęcie trudnego tematu dziedzictwa żydowskiego; opiekun Janusz Grupiński.

Krzysztof Fejki, Katarzyna Jaklewicz, Martyna Woltmann z I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Krośnie przy ZSO w Krośnie, za film „*Ibi patria, ubi bene* – czyli podkarpacka osobliwość w sercu polskiej historii” – pokazanie działań zbrojnych II wojny światowej, obrony Rymanowa we wrześniu 1939 roku, operacji preszowsko-dukielskiej w 1944 i powstania słowackiego; opiekun Beata Wygonik-Wronka.

Kamila Koperstyńska, Paweł Kusiak, Marlena Paradysz z II Liceum Ogólnokształcącego im. Konstytucji 3 Maja w Miejskim Zespole Szkół nr 4 w Krośnie w Krośnie, za pracę „Można zamknąć oczy na rzeczywistość, ale nie na wspomnienia” – pokazującą losy Mieczysława Zborowskiego na tle historii Krosna podczas II wojny światowej; opiekun dr Elżbieta Longosz.

Justyna Bednarska, Katarzyna Kubas, Angelika Pudlik z I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Myślenicach, za pracę „Zamek i jego Kasztelan. Proces odbudowy Królewskiego Zamku w Dobczycach” – pokazanie szczególnej roli kustosa obiektu, Władysława Kowalskiego w czasie długiej historii odbudowy Zamku; opiekun Sylwia Faracik.

Weronika Kowalczyk, Emilia Sędzik, Oliwia Wiktor z Gimnazjum nr 2 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Nowym Targu, za audycję radiową „Rzecznicy ludzkiej niedoli. Historia jazzu w Nowym Targu” – pokazanie, jak historia muzyki pozwala opisać przeszłość w nowy sposób; opiekun Marcin Kaleta.

Filip Faryna, Mikołaj Gawor, Adam Guza, Jakub Osowski z Katolickiego Gimnazjum im. św. Filipa Neri w Radomiu, za film pokazujący długą i pasjonującą historię 72 Pułku Piechoty im. płk. Dionizego Czachowskiego w Radomiu; opiekun Jolanta Skuza.

Wiktoria Badańska, Katarzyna Perkowska, Gabriela Żynel, z Gimnazjum im. ks. Wacława Rabczyńskiego w Wasilkowie, za pracę „Pragnienie wolności” – próbę „odzyskania” pamięci o pradziadku – Stanisławie Puławskim – więźniu Stalinozorka; opiekun Mariusz Sokołowski.

Daria Heberlejn, Szymon Samulczyk, Karolina Sipak, Maciej Sionkowski, Justyna Wiercioch z Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Zygmunta Działowskiego w Wąbrzeźnie, za film „Zbrodnia w Łopatkach” – pokazującego historię masowych egzekucji, dokonywanych przez paramilitarną jednostkę zwaną Selbstschutz, we wsi Łopatki na początku II wojny światowej; za próbę uchwycenia procesu, w którym wybuch wojny uruchamia nienawiść między sąsiadami; opiekun Grzegorz Banaś.

Nagrody dla Opiekunów Zespołów

Arkadiusz Baron z Liceum Ogólnokształcącego im. Mieszka I przy ZSP w Zawadzkiem – za opiekę nad Zespołem, który otrzymał I Nagrodę – 1500 zł

Elżbieta Ciulkiewicz i Dariusz Horodecki z Zespołu Szkół z d.n.j.b. im. Ziemi Orłańskiej w Orli – za opiekę nad Zespołem, który otrzymał I Nagrodę – 1500 zł

Warszawa, 21 października 2016

Jury Finałowe

(-) Zbigniew Gluza
(-) Artur Jóźwik
(-) Jerzy Kochanowski
(-) Mateusz Wierzbicki
(-) Marcin Wilkowski